

Dialogur við bretar

Oddagrein

SUM næsti granni okkara og brúgv til euro-peiska meginlandið er tað einki annað enn náturligt, at Føroyar økja um samvinnuna við Bretland. Vit hava leingi havt samvinnu henda vegin, tó kann tað undra, at henda samvinna ikki er nógv stórr. Ikki bert eta bretar nógv av okkara fiski, teir eru eisini eitt gott "spring-brett" inn á meginlandið, har stórir eftir-spurningur er eftir okkara frálika fiski. Eisini hvat víðvíkur útbúgving, arbeiði oa. er náturligt, at vit menna samvinnuna við Stórabretland.

Í veruleikanum liggja vit ómetaliga væl fyri við møguleika fyri samvinnu í allar ættir tað verið seg til Danmarkar, Noreg, Ísland, Grønland og so Bretland, og gjøgnum Bretland hava vit so skjótastu atgongdina inn á stóra ES-marknaðin. Hetta at vit skilja málini hjá okkara norðurlendsku grannum, og at flestu føroyingar eisini eru væl fyri í enskum máli ger tað so nógv lættari hjá okkum at koma í samband við allar okkara grannar. Men vit mugu ásanna, at vit hava kanska ikki dugað nógv væl at uppsøkja og fara undir samvinnu eitt nú á handilsøkinum, innan ídnað og vinnu sum heild. Á nógvum øðrum økum so sum mentan og útbúgving hava vit heldur ikki verið nóg dugnalig til at troyta møguleikarnar.

NÚ føroyingar yvirtóku rættin til undirgrundina hómaðstu bráðliga heilt nýggir møguleikar úti í havsbrúnni, her serliga ein komandi oljuvinna. Og nú mangt bendir á, at júst tað stóra økið millum Bretland og Føroyar goymir stórt ríkidæmi av olju og gassi er tað uppáttur meira náturligt at seta spurningin um økta samvinnu millum londini. Tí er tað eisini rætt av formanninum í uttanlandsnevndini at reisa spurningin um ein politiskan dialog millum londini. At bretska konsulin eisini heldur tað vera røttu gongdina er hugaligt og vónandi kemur hetta fyri oyruni á avvarðandi bretska politikarum.

TAÐ er tó eitt stórt men. Og hetta er óloysta marknatrætan millum londini. Tí sum lögmaður so rætt málber seg, so vilja føroyingar ikki góðtaka, at søgan endurtekur seg. Her verður hugsað um, hvussu bretar trároyndu okkara grunnar á sinni. Teirra krav um undirgrundarmark heilt inn at klettinum var tí eisini eitt sera ókløkt stig, sum teir tó seinni tíð betur hava angað. Vónandi fara bretar at umhuga seg enn einaferð og heldur velja eina skilagóða loysn á marknaðseminum, sum eisini føroyingar kunnu góðtaka. Tað er so heldur einki í vegin fyri, at vit longu nú fara undir at tosa við bretar um víðari og konkret samstarv á oljuøkinum í kjaralærrinum á eini skilagóðari marknaðloysn. Vónandi fara vit í næstum at vera vitni til eitt bretska initiativ, sum gongur hesa leið. Her kann konsulin eisini bera boð.

SOSIALURIN

Síðu 2 viðmerkingin

Millumkommunalur útlíkningargrunnur er neyðugur

Tann útviklingur - politikkur - sum fer fram í dag í Føroyum, fremur stóran ójavnna millum eitt nú hovuðsstaðarøkið og bygdaøkini í Føroyum.

Hetta verður ikki sagt, tí vit kenn annað enn vælvild fyri hovuðsstaði okkara, har vit øll eiga næstrafólk og kenningar, men Føroyar hava ikki verið, eru ikki, og eiga ikki at vera bert Suðurstreyt.

Hesin útviklingur hevur longu bytt Føroyar upp í øki - arbeiðsloysisøki. Hevði tað verið fyrst í hesi öldini, so vórðu tey nevnd hungurøki. Dømi um hesi øki eru Suðuroy, Sandoy, Nólsoy o.o. Arbeiðsloysistrýgging og almannaverk syrgja fyri, at vónandi eingin hungur í Føroyum, men tað er ikki nóg mikið. Menniskjað livir ikki av breyði eina.

Arbeiðsfordeilingin og harvið inntøkufordeilingin í hesum landi er skeiv - hon vil kanska altíð vera nakað ymisk, men fordeilingin sum er nú, er gjørd meira skeiv av politikarum og al-

ment goldnum toppstjórn-

um. Vit hava øll goldið og gjalda framvegis yvir skattin fyri bjargingina av Føroya Banka, Fiskavirking, Fiskasøluna o.o., men summi av okkum eru higartil bert sloppin at gjalda fyri okkara egna undirgang - og tað var ikki ætlanin, ella hvussu?

Hyggur man at teimum 4 kommununum, sum noyðast at fáa hjálp úr kommunala kreppugrunninum, so sást, at felags fyrir triggjar er, at landspolitikarar saman við nokrum hálvalmennum stjórn hava frátíkið júst hesum kommunum teirra inntøkugrundarlag - teirra virksemi er niðurbundið, og tí er skattinntøkan ov litil, hóast hægsta kommunuskattaprosent. Og fólk-íð flýggjar og flytur undir FAS ella DIS, til Grønlands, Íslands, Danmarkar, Noregs ella til Havnar fyri at livjarga sær. Eftir situr ein brøkartur av skattgjaldarum ein vís skerdari orku? Sleppur fólk-íð ikki til ar-

beiðis aftur, so verða bygdirnar bert ein skuggi av tí, sum var.

Tó, ein litil glotti kundi verið fyri tær fyra kommunurnar - ein bráfeingishjálpi, um kommunali kreppulánsgrunnurin verður gjørdur til ein kommunalan útlíkningargrunn. Ein slíkan grunn hava øll londini rúndan um okkum havt í ártíggjar. Hetta kundi verið flestu bygdamunnum ein kærkommin hjálpi.

Eg heiti tí á nevndina í

Kommunala Kreppulánsgrunninum sum skjótast at fara undir slíka fyrirteking.

Sjálvandi hevur borgarstjórin í Tórshavnar kommunu úttalað seg ivasaman til slíkar tankar, nú borgarstjórin á Tvøroyri nevndi hetta. Men tað kann hon í Tórshavn eisini saktans loyva sær - hon er jú lokalpolitikari har. Og har stendur ikki so illa til, nú sanar að er.

Tað er sera óheppið, at almennir og hálvalmennir stjórn á okkara týðningarmestu fyrirkøtum, sum vit øll hava verið við til at sanerað, og summir landspolitikarar eru so litlir at sær kommir, at teirra verð endar við Kirkjubøreyn. Tað er til litlan sóma bæði fyri okkara land og okkara hovuðsstað.

Hesin hugburður má broytast. Politikkurin má umfata allar Føroyar, so livligt verður at búgva í øllum bygdamum í Føroyum fyri okkum, sum eftir er u.

Birgir Mohr

Lesarabrøv

Ummæli av Tímaglasinum í SvF

Hjálpi, ja, eg endurtaki, Hjálpi (send boð eftir August W. og 5.000 steseolíd og eitt diskret lobotomi).

Ja, hvat annað kann sigast um Tímaglasid í føroyska monopolsjónvarpinum gamlaárskvöld.

Tað er langt ímillum at siggja slíkt vónaligt sweet nothing. Onki stuttligt, ongin satira, onki seiggi í. Onki, ja hvat, Per við eygnabrunum?

Ein landsstýrisman, sum sigur hann er colanarkomanur, ein fittan Muldi, sum onki fekk sagt,

ein lögmann og ein landsstýrisman, sum onki segdu, men lótu okkum siggja teirra ivasomu korpus í voddamaskinum (hvat við heilavoddamaskinum) hø he.

Café Grugg. Flint sum Café, men at taka partar burtur úr er synd og skomm fyri ta annars finu kabaretina. Einsamall mugu havi brotini tykjust heilt burturvið.

Ja, og hvat meira? Johan í Kollafirði og Esmar Eystur-oy, nærmast yesterday news. Gullfiskurin var mest

áhugaverdur.

Kut við starvsfólkunum í sjónvarpinum. Kanska stuttligt á einum vátum jólapersonalefrókosti (gnæk, inside gnæk og aftur hø he).

Nú eru Argemenn vorðnir Beatlessfrøðingar. Og ein Safir amatørtónleikari, sum ikki helt seg standi í skugganum av Beatas (I mean it) (hjálpi).

Hví blandaði Ingun Schiller ikki fimmduplutar drinks til heila kór-íð, so eitt sindur av livi komi í og eisini ítróttardamuna við

medusakrúllunum? Hví drakk ongin handan B52 (áhhhhhhrrrrrrrrr ja).

Tað er so lætt at vera atfinningarsamur, egveit (ger tað betur sjálvar FØROYA SKÓTAR FRAM BADEN POWELL, men Tróndur, halló..... Tróndur.....) Nýggjur boosur, nýggir kustar, vis hvat tú dugir til. Halt ikki tinar arbeiðsgevarar, Føroya fólk, fyr spott.

Osfr. Osfr. Giv mig en grav ved det isgrønne hav.

& Nefas

Er Debes Joensen føroyskt?

Høgni Debes Joensen hevur meldað seg úr Fróðskaparfelagnum. Orsökkin er, at hann er ónógur við ta nýggju dansku-føroysku orðabókina hjá Føroya Fróðskaparfelag.

Hesi stórtíðindi hevði Sosialurin at bera 3. januar og ú min sann hevði útbýgt 4. januar. Høgni Debes Joensen kann nevnliga ikki foreina seg við, at eisini innlænt útlendsk orð hava fingið inniviti í orðabókina.

Logið, tí hesin sami maður sýnist ikki at hava trupuleikar við at foreina seg við sitt egna útlenska eftirnavn. Tað hevur hann ikki fingið føroyskað, og so hevur hann enn tít dittað sær at verið limur í Fróðskaparfelagnum síðan 1971 við hesum eftirnavninum! Hvar er logikkurin/skilvisin/huggeriðan (hesi uppskot hevur orðabókini)?

Eg ynskti mær orðabókina í jólagávu og fekk hana

eisini. Tað eri eg fegin um, hóast eg haldi tað vera í so fjákuð ikki at varðveita taal-tjóðað stavsetingina av fremmandorðum. Tað er annars óført, at Hjalmar Petersen og Marius Staksberg hava víst tað diri at velja eina fcrsónandi miðleið viðvíkjandi móðurmálinum. Steðan er tíverri tann í dag, at mangur føroyingur himprast við at opna munni. Tí hvat nú um málið, móðurmálið, ikki er

nóg gott føroyskt? Málið er fólksins. Tað skrivur Høgni Debes Joensen eisini í sinari grein. Men hann heldur, at vit eru so fámént og tískil hava málsliga leiðbeining fyr neyðni. Sjálvandi skulu tey málkønu vegleiða, men eisini vísa á allar møguleikar og so lata brúkaran, føroyingin, avgera.

Joan Christiansen